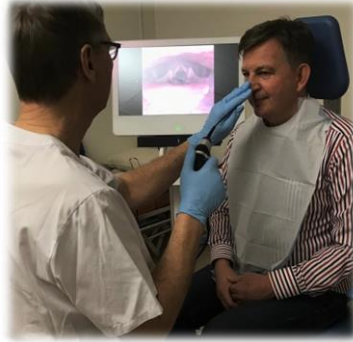

Kom igång med FUS

Många patienter inom sjuk- och äldreomsorg riskerar att drabbas av **undernutrition** eller **aspirationspneumonier**. Dessa allvarliga komplikationer kan ofta undvikas genom att man tidigt uppmärksammar och åtgärdar patienternas **sväljningsproblem** (dysfagi).

Ett sådant förebyggande arbete underlättas av den funktionella diagnostik och intervention som kallas **FUS**. Det är en endoskopisk metod för att **visualisera svalg och luftvägar** under sväljningen. FUS ger säkrare underlag för beslut om sond, PEG eller vilka anpassningar av mat, dryck och medicin som krävs för en säker och effektiv sväljning. Dessutom kan träning och uppföljning av sväljningen underlättas, bl.a. genom visuell biofeedback.

I Sverige utförs FUS av antingen öron-näs-halsläkare, foniatrer eller logoped med särskild utbildning. På många sjukhus i landet har logopederna rätt att självständigt undersöka patienter med misstänkta eller konstaterade sväljbesvär. Allt vanligare är också att logopederna har egen **portabel endoskoputrustning** som underlättar bedside-undersökningar. Detta avlastar öronmottagningarna och fler patienter får därmed chansen att bli utredda och hjälpta.

Som dysfagilogoped och den som introducerade FUS i landet för drygt 30 år sedan har jag lång erfarenhet som kliniker, föreläsare, handledare och läroboksförfattare. Jag har varit med om att bygga upp **FUS-kompetens** på ett dussintal sjukhus. Jag har undervisat om FUS för öronläkare, logoped, dietister, vårdpersonal, m.fl. vid ett stort antal tillfällen och på de flesta svenska universitetssjukhusen. Min lärobok *Dysfagi* är den hittills mest utförliga på svenska om utredning och behandling av sväljningssvårigheter. Jag är även författare eller medförfattare till andra aktuella böcker och artiklar i ämnet.

I samarbete med Opiva Nordic AB kan jag erbjuda **föreläsning** och **praktiska övningar** i FUS-metoden för bedömning och handläggning av patienter med orofaryngeal dysfagi.

Per Svensson, legitimerad logoped

perforlov@gmail.com

Referenser

Svensson P. (2010). Dysfagi – utredning och behandling vid sväljningssvårigheter. Lund: Studentlitteratur. (200 sid med ill i svartvitt och färg).

Svensson P. (2011). Sväljningssvårigheter (dysfagi). I: Socialstyrelsen. Näring för god vård och omsorg – en vägledning för att förebygga och behandla undernäring. Artikelnr 2011-9-2.

Svensson P. (2012). Sväljningsförmåga. I: A-C Jönsson (red.). Stroke – patienters, närståendes och vårdares perspektiv. Lund: Studentlitteratur.

Svensson P. (2015) Dysfagi. I: J. Borg, K. Borg, B. Gerdle, K. Stibrant Sunnerhagen (red.) Rehabiliteringsmedicin – Teori och praktik. Lund: Studentlitteratur.

Andra referenser lämnas gärna på begäran.